

Mededeling aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	Corsanr.	ademan/2017.07247
Onderwerp	Afwalwater van mestverwerking		
Agendapuntnr.	3.3	AB-vergadering	19-7-2017

Aanleiding

Tijdens de informatieve AB-vergadering van WBL in januari 2017 is een vraag gesteld over de lozing van mestverwerkingsinstallaties op de riolering en de mogelijke effecten hiervan op de rwzi's.

In deze mededeling wordt u geïnformeerd over dit onderwerp en de bijdrage van Waterschap Limburg aan het landelijke traject uniformeren van het lozingenbeleid voor mestverwerkingsinstallaties. Deze notitie is een co-productie van WL en WBL.

Mestoverschot

In Nederland is er sprake van een mestoverschot. Er is meer mest beschikbaar dan de agrarische bedrijven verantwoord voor de teelt van gewassen kunnen gebruiken. Sinds 2014 zijn agrarische bedrijven met een mestoverschot verplicht om een gedeelte ervan te (laten) verwerken. Hiermee vermindert de milieudruk op de landbouwgronden.

Lozingsroutes

Bij mestverwerking wordt mest ontwaterd. Mest wordt gescheiden in enerzijds een vaste, fosfaatrijke fractie die op efficiënte wijze (met een lager vochtgehalte) te transporteren en te exporteren is, en anderzijds in een vloeibare fractie (met daarin het overgrote deel van de stikstof) die grotendeels als drijfmest aangewend wordt op landbouwgrond.

In die gevallen waar deze aanwending als drijfmest niet mogelijk is, zijn er globaal een drietal technieken die uit de dunne mestfractie een effluent (loosbaar water) kunnen produceren dat aan vergunningseisen kan voldoen. Dit zijn omgekeerde osmose (RO), klassieke biologische zuivering en zuivering d.m.v. membraanbioreactoren. De kwaliteit van de lozing wordt bepaald door de toegepaste zuiveringstechniek. Vervolgens zijn onderstaande lozingsroutes mogelijk, waarbij het inzetten van een lozingsroute maatwerk is:

- Infiltreren in de bodem;
- Lozing op oppervlaktewater;
- Lozing op riolering.

Lozingenbeleid Waterschap Limburg

In 2012 heeft het voormalige Waterschap Peel en Maasvallei in samenwerking met andere waterschappen een beleidsregel opgesteld voor mestverwerkingsinstallaties. Op 29 januari 2013 heeft het waterschap deze beleidsregel vastgesteld. In deze beleidsregel wordt omgekeerde osmose (of een vergelijkbare techniek) als middelvoorschrift voorgeschreven voor de lozing van effluent van mestverwerkingsinstallaties op oppervlaktewater (geëist t.b.v. de verwijdering van antibiotica en resistente bacteriën). Omgekeerde osmose is de meest vergaande zuiveringstechniek, waarmee ook de klassieke parameters (zoals stikstof en fosfaat) worden verwijderd. Een bijkomend nadeel is dat bij omgekeerde osmose concentraat wordt gevormd (rijk aan zouten en stikstof), dat afgevoerd dient te worden als afvalstof.

Praktijksituatie

Mestverwerking speelt momenteel alleen in het noordelijk deel van ons beheergebied. De aangevraagde vergunningen voor lozing op het oppervlaktewater zijn overwegend geconcentreerd in een aantal regio's (bijv. Nederweert, Horst aan de Maas en Venray). Tot op heden zijn er conform het lozingenbeleid 16 vergunningen verleend voor de lozingsroute op oppervlaktewater, waarvan er 3 operationeel zijn. Na constatering van een overtreding is er 1 overgaan naar infiltreren in de bodem (bevoegdheid gemeente). Slechts 1 mestverwerker loost op de riolering.

Betekenis voor rwzi's

De lozing van mestverwerkingsinstallaties op het riool kan het volgende betekenen:

- Het vuilwaterriool wordt extra belast. In het buitengebied van Limburg liggen overwegend persleidingen. Ruimte voor extra lozingen is hierdoor beperkt. Dit geldt zowel voor de initiële plannen van mestverwerkers, alsmede voor eventuele uitbreidingsplannen;
- De toegepaste zuiveringstechnieken bepalen de kwaliteit van de lozing. De lozing van mestverwerkingsinstallaties heeft een andere samenstelling dan huishoudelijk afvalwater. De rwzi's kunnen hier maar beperkt mee omgaan. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de effluentkwaliteit van de Limburgse rwzi's en de inspanning die WBL pleegt om te kunnen voldoen aan het Limburgse effluentbeleid.

Landelijke uniformering lozingenbeleid mestverwerkingsinstallatie

Wettelijke kaders en normen voor de voorzorgparameters (zoals antibioticaresten en resistente bacteriën) ontbreken voor afvalwaterlozingen van mestverwerkingsinstallaties. De waterbeheerders in Zuid- en Oost-Nederland maken zich daarom zorgen over resistentie ontwikkeling van bacteriën in het oppervlaktewater. Daarnaast hanteren de waterbeheerders in de praktijk een verschillend lozingenbeleid. Het voorgaande heeft in 2015 geleid tot een verzoek aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu om regie te nemen in het uniformeren van het lozingenbeleid voor mestverwerkingsinstallaties en dit te borgen in het waterbeleid.

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft positief op het verzoek gereageerd. Na het opstellen van een kennisdocument door de waterschappen, Rijkswaterstaat en de LTO Nederland is eind 2016 het traject van het Ministerie gestart. Hiervoor is een gezamenlijke projectgroep opgericht worden onder het 'Bestuurlijk Overleg Open Teelt en veehouderij'. De projectgroep bestaat uit de Ministeries Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu, waterkwaliteitsbeheerders (waaronder Waterschap Limburg), vertegenwoordigers landbouwbedrijfsleven en Provincie. In deze projectgroep wordt ingezet op het uniformeren van het lozingenbeleid via een ministeriële regeling. De regeling richt zich zowel op de lozingsroute oppervlaktewater als riolering.

Mogelijke synergie met biomassa en mestverwerkingsinstallaties

In een geheel andere verhouding dan hiervoor beschreven, oriënteert WBL zich ook op het vinden van mogelijke synergiën met biomassa- en mestverwerkingsinstallaties in Limburg. Daarover is WBL o.a. in gesprek met partijen rondom Zevenellen. De aanleiding voor deze oriëntatie komt voort uit de ambitie van energieneutraliteit en de daaruit voortvloeiende wens om te participeren in duurzame energieopwekking. Daarnaast is synergie mogelijk op het gebied van techniek en technologie (kennis, ervaring, relatienetwerken, infrastructuur). Ook beschikken WBL en WL over reststromen die mogelijk in relatie tot dergelijke installaties van waarde kunnen zijn, slib en bermmaaisel.